

Enheten för tillsyn
Elin Ramos

Barnkompetens Akademi Sverige AB
Österskärsvägen 13
184 52 Österskär

RekMb

Beslut om sanktionsavgift

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län (Länsstyrelsen) beslutar att Barnkompetens Akademi Sverige AB, 556354-6877, (bolaget) ska betala en sanktionsavgift om 7000 (sjutusen) kronor.

Sammanfattning

Bolaget bedriver verksamhet inom utbildning och kompetensutveckling för personal inom förskola, skola och fritidshem samt bedriver samtalsmottagning. Bolaget erbjuder även konsulttjänster inom utbildningsområdet, redovisningsverksamhet, skatterådgivning samt äga och förvalta fastigheter och därmed sammanhängande verksamhet. Bolaget registrerades i Bolagsverkets register mot penningtvätt den 2 april 2009 och bedriver enligt registret följande verksamhet: bokföring, redovisning och skatterådgivning.

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn granskat hur bolaget har följt bestämmelserna i regelverket om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism¹ (penningtvättsregelverket) under perioden den 1 juli 2018 till och med 10 september 2020 (tillsynsperioden). Granskningen visar att bolaget inte uppfyller kraven som ställs på verksamhetsutövare i penningtvättsregelverket i någon del. Bolaget har inte vidtagit några åtgärder för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bedömningen efter genomförd granskning är att bolagets överträdelser av penningtvättsregelverket har medfört en avsevärd ökning av risken för att verksamheten kan bli utnyttjad för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen bedömer att bolagets överträdelser av penningtvättsregelverket i flera väsentliga delar är av synnerligen allvarlig art och att överträdelserna har pågått under hela den tidsperiod som Länsstyrelsen granskat bolaget.

Överträdelserna av penningtvättsregelverket innebär att bolaget ska betala en sanktionsavgift om 7000 kronor.

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Beskrivning av ärendet

Penningtvätsregelverket gäller bland andra verksamhetsutövare som driver yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster och redovisningstjänster samt yrkesmässig rådgivning avseende skatter och avgifter (skatterådgivning).²

Bokföringstjänster, redovisningstjänster och skatterådgivning tillhör den så kallade rådgivningssektorn. Rådgivningssektorn löper risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism exempelvis genom användning av klientmedelskonton, rådgivning samt godkännande av felaktiga intyg och andra handlingar.³

När det gäller just bokföringstjänster och redovisningstjänster löper dessa tjänster risk att utnyttjas för att legitimera illegala transaktioner och regelbrott. Tillvägagångssätt kan exempelvis vara osanna fakturor, felaktiga underlag samt illegala pengar genom dagskassor. Det är en fördel för kriminella att godkännas av en rådgivare som granskat dess underlag.⁴

Skatterådgivare eller andra rådgivare med ekonomisk bakgrund används av kriminella för rådgivning och transaktionshjälp vid själva brottsplanen. Detsamma gäller vid vinsthanteringen. Till exempel används rådgivnings- och transaktionstjänster vid investeringar i legala sektorer. Rådgivarnas roll kan exempelvis underlätta etableringen av utländska företagsstrukturer, tillgången till utländska bankkonton och kontokort och därmed även till att konsumera brottsvinsterna.⁵

Vid kontroll mot näringslivsregistret den 11 maj 2021 konstaterade Länsstyrelsen att bolaget angett att det bedriver verksamhet inom utbildning och kompetensutveckling för personal inom förskola, skola och fritidshem samt bedriva samtalsmottagning. Därtill angavs att bolaget tillhandahåller konsulttjänster inom utbildningsområdet, redovisningsverksamhet, skatterådgivning, äga och förvalta fastigheter och därmed förenlig verksamhet. Bolaget registrerades i Bolagsverkets register mot penningtvätt den 2 april 2009 och bedriver enligt registret följande verksamhet; bokföring, redovisning och skatterådgivning. Bolaget har uppgett att det i liten omfattning bedriver verksamhet inom redovisningstjänster men att huvuddelen av verksamheten ägnar sig åt icke tillsynspliktig verksamhet. Bolaget driver verksamhet som till viss del omfattas av penningtvätsregelverket och är därför skyldigt att vidta åtgärder för att förhindra att verksamheten i denna del utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med regelverket. Tillsynen över att penningtvätsregelverket följs av sådan verksamhet ska utövas av länsstyrelserna i

² 1 kap. 2 § första stycket 18 och 19 penningtvättslagen.

³ Brottsförebyggande rådets rapport från 2015 om penningtvätt och annan penninghantering (BRÅ 2015:22) s. 118.

⁴ BRÅ 2015:22 s. 123.

⁵ BRÅ 2015:22 s. 41.

Datum
2021-10-15

Beteckning
209-54122-2020

Stockholms, Västra Götalands och Skåne län. Eftersom bolaget har sitt säte i Stockholms län är Länsstyrelsen i Stockholms län tillsynsmyndighet för bolaget.⁶

Den 10 september 2020 förelades bolaget att inkomma med bolagets allmänna riskbedömning och de rutiner och riktlinjer avseende verksamhetens åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism som enligt penningtvättsregelverket ska finnas i verksamheten. Bolaget förelades även att inkomma med sex anonyma exempel på faktiskt vidtagna kundkännedomsåtgärder där kundrelationen är förknippad med låg, normal och hög risk samt en lista över samtliga av bolagets aktiva kunder under tillsynsperioden. Listan skulle innehålla kundernas namn och organisationsnummer samt vad bolaget fakturerar respektive kund på årsbasis. Därtill ombads bolaget att inge exempel på faktiskt vidtagna åtgärder för kundkännedom avseende bolagets tio största kunder. Kundkännedomsåtgärder skulle innehålla följande information: kundens namn, personnummer, adress, information om hur identifiering av kunden och kontroll av dennes identitet skett, information om hur kontroll av verklig huvudman och dennes identitet genomförts samt syfte och art med affärsförbindelsen, information om kundens ekonomiska medels ursprung, information om kunden och kundens verkliga huvudman är en person i politisk utsatt ställning eller en familjemedlem eller känd medarbetare till en sådan person, information om kunden är etablerad i ett land utanför EES som av Europeiska kommissionen identifieras som ett högriskredjeland, bolagets bedömning av risken som kan förknippas med respektive kundrelation (kundens riskprofil) och kopior på övriga dokument eller uppgifter som har inhämtats inom ramen för åtgärder som bolaget vidtagit för att uppnå tillräcklig kundkännedom avseende respektive kund. En redogörelse för vilka tjänster som bolaget tillhandahöll de tio största kunderna skulle också ges in. Bolaget förelades även att inkomma med uppgift om antalet genomförda och nekade transaktioner eller affärsrelationer som misstänkts för penningtvätt eller finansiering av terrorism och som rapporterats till Finanspolisen samt uppgift om antalet genomförda och nekade transaktioner eller affärsrelationer som misstänkts för penningtvätt eller finansiering av terrorism och som inte rapporterats till Finanspolisen.

Den 17 november 2020 kom bolaget in med handlingar och ett yttrande till Länsstyrelsen. Den 18 maj 2021 begärde Länsstyrelsen att bolaget skulle komplettera de uppgifter som tidigare lämnats in. Vid ett telefonsamtal den 19 maj 2021 lämnade bolaget vissa kompletterande uppgifter till Länsstyrelsen. Bolaget inkom därefter med kompletterande uppgifter den 20 maj 2021. Efter ett telefonsamtal mellan Länsstyrelsen och bolaget den 27 maj 2021 gavs ytterligare kompletterande handlingar in till Länsstyrelsen den 2 juni 2021.

⁶ 16 § första och andra styckena förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Motivering till beslutet

Allmän riskbedömning

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövare som omfattas av penningtvättsregelverket ska göra en allmän riskbedömning av hur de produkter och tjänster som denne tillhandahåller i sin verksamhet kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Även hur stor risken för att detta sker ska anges. Verksamhetsutövaren ska särskilt beakta vilka slags produkter och tjänster denne tillhandahåller, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som finns i verksamheten.⁷ Riskbedömningen ska vara dokumenterad⁸ och utvärderas årligen.⁹ Omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas föreligga. Riskbedömningen ska vara utformad på så sätt att den kan ligga till grund för verksamhetens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.¹⁰

Länsstyrelsens bedömning

Som svar på Länsstyrelsens begäran att bolaget ska inkomma med sin allmänna riskbedömning har bolaget i sitt yttrande ingivet den 17 november 2020 angett att bolaget alltid gjort följande bedömning vid antagandet av nya kunder. En bedömning av kundens verksamhet görs genom en bedömning av risker för finansiering, fortsatt drift, oegentligheter och kunskapsnivå hos ägarna, kontroll om kunden tillhör en bransch som är mer riskfylld än vad bolaget kan hantera, om bolaget har tillräcklig kompetens för uppdraget samt om de har utrymme för ytterligare kunder. Bolaget har därefter, den 2 juni 2021, gett in handlingar som uppgetts vara en komplettering till bolagets svar på Länsstyrelsens begäran att inkomma med bolagets allmänna riskbedömning. Kompletteringen bestod av ifyllda blanketter med rubriken "Utvärdering av befintligt uppdrag" där olika frågor angående befintliga kunder besvarats. Enligt uppgift som lämnats till Länsstyrelsen i samtal med bolaget den 27 maj 2021 kan blanketterna vara daterade uppemot [REDACTED] tillbaka i tiden. Något datum då blanketterna fyllts i framgår dock inte av dessa.

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att yttrandet ingivet den 17 november 2020 endast utgör ett svar som är upprättat med anledning av Länsstyrelsens föreläggande att inkomma med handlingar avseende bland annat bolagets allmänna riskbedömning och inte den dokumentation som begärts i nämnda föreläggande. Bolaget har således inte kommit in med en sådan allmän

⁷ 2 kap. 1 § penningtvättslagen.

⁸ 2 kap. 2 § andra stycket penningtvättslagen.

⁹ 2 kap. 2 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

¹⁰ 2 kap. 2 § första stycket penningtvättslagen.

Datum
2021-10-15

Beteckning
209-54122-2020

riskbedömning som bolaget är skyldigt att upprätta och dokumentera enligt kraven i penningtvättsregelverket varför myndigheten utgår från att sådan saknas i bolaget.

Oaktat ovannämnda bedömning vill Länsstyrelsen framföra följande angående yttrandet ingivet den 17 november 2020 samt de blanketter som getts in i ärendet den 2 juni 2021. Av bolagets yttrande framgår inte någon bedömning av vilka risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan antas föreligga avseende verksamhetens tjänster, kunder, distributionskanaler, geografiska riskfaktorer och verksamhetsspecifika omständigheter. Av de blanketter som getts in i ärendet framgår att bolaget, när blanketterna upprättades, har utfört en viss riskbedömning av verksamhetens kunder genom att bolaget besvarat frågor rörande kunder med ”ja”, ”nej” eller ”E/T”. Av blanketterna framgår dock inte hur bolaget värderar de olika uppgifterna. Länsstyrelsen bedömer att såväl bedömning som analys av hur de olika faktorerna, inklusive bolagets kunder, kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker saknas i det ingivna yttrandet och blanketterna. I den allmänna riskbedömningen ska även information om tillvägagångssätt och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnat om penningtvätt och finansiering av terrorism vägas in. Omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska vidare bestämmas med hänsyn till bolagets storlek och art samt de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan antas föreligga. Att dessa omständigheter vägs in i bolagets allmänna riskbedömning framgår inte av bolagets inlämnade handlingar.

Syftet med en allmän riskbedömning är att besvara frågan om och hur bolagets tjänster kan användas för att till exempel dölja medels samband med brott eller brottslig verksamhet. Bolaget har inte gjort och dokumenterat en allmän riskbedömning och saknar därmed insikt om hur verksamhetens tjänster kan utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Det bolaget har uppgett i sitt yttrande och innehållet i de blanketter med rubriken ”Utvärdering av befintligt uppdrag” som getts in i ärendet ändrar således inte Länsstyrelsens bedömning då bolaget inte genomfört och dokumenterat någon allmän riskbedömning i enlighet med de krav som ställs i regelverket. Oaktat detta uppfyller inte det bolaget uppgett i yttrandet den 17 november 2020 samt de blanketter som getts in den 2 juli 2021 de krav på innehållet i en allmän riskbedömning som framgår av lagen.

Länsstyrelsen bedömer att avsaknad av en allmän riskbedömning av verksamheten är en synnerligen allvarlig överträdelse av penningtvättsregelverket. Detta särskilt med hänsyn till att bolagets allmänna riskbedömning ska ligga till grund för verksamhetens riskbedömning av kunder samt rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder som bolaget ska vidta för att minska risken att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolagets rutiner och riktlinjer för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism ska således skapas utifrån en relevant, uppdaterad och verklighetsanpassad allmän riskbedömning. Bolaget har inte genomfört någon sådan allmän riskbedömning av verksamheten under den granskande perioden. Länsstyrelsens bedömning är att bolaget därigenom har löpt ökad risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Riskbedömning av kunder

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska bedöma den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med dennes kunder. Kundens riskprofil ska bestämmas med utgångspunkt i den allmänna riskbedömningen och verksamhetsutövarens kännedom om kunden. Kundens riskprofil ska även följas upp under pågående affärsförbindelse och korrigeras när det finns anledning till det.¹¹

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har ovan bedömt att bolaget saknar en allmän riskbedömning. I avsaknad av en allmän riskbedömning saknas även förutsättningar att bestämma kundens riskprofil. Detta med beaktande av att kundens riskprofil ska bestämmas bland annat med utgångspunkt i bolagets allmänna riskbedömning.

Risikkvalificeringen av kunder syftar till att avgöra i vilken nivå, låg, normal eller hög som kunden ska placeras i. Därefter ska bolaget bestämma omfattningen av de kundkännedomåtgärder som krävs för att hantera risken kopplad till kunden. Detta innebär att varje kund efter en helhetsbedömning ska tilldelas en egen risikkvalificering och att åtgärderna för att motverka riskerna ska anpassas [REDACTED] uellt för varje kund.

I bolagets yttrande daterat den 17 november 2020 har bolaget, på Länsstyrelsens begäran om att bolaget ska redogöra för bolagets riskbedömning av kunder, uppgett att det aldrig haft kunder som bedriver verksamhet [REDACTED], har styrelseledamöter/ägare som ej är [REDACTED] och som, förutom [REDACTED], har haft transaktioner med [REDACTED]. Av handlingar som bifogats yttrandet framgår vidare att [REDACTED] av bolagets [REDACTED] största kunder tilldelats en mycket låg riskprofil. Av handlingarna framgår dock inte hur bolaget har kommit fram till detta.

Länsstyrelsen konstaterar att det av bolagets yttrande och bifogade handlingar inte framgår hur själva bedömningen av den risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationer (kundernas riskprofiler) görs och om det är en riskbedömning som görs för varje kund såsom krävs enligt penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen utgår därför från att sådan risikkvalificering av bolagets kunder inte görs. Av handlingarna i ärendet framgår inte heller hur kundernas riskprofiler löpande följs upp och ändras när det finns anledning till det under en pågående affärsförbindelse vilket är en brist.

Mot bakgrund att bolaget inte har redogjort för hur bedömningen av kunders riskprofiler sker eller i övrigt visat hur bolaget tilldelar sina kunder riskprofiler, är Länsstyrelsens bedömning att bolagets kunder inte tilldelats verklighetsanpassade riskprofiler i enlighet med vad som framgår av penningtvättslagen. Att det av

¹¹ 2 kap. 3 § penningtvättslagen.

Datum
2021-10-15

Beteckning
209-54122-2020

handlingarna i ärendet framgår uppgifter om att bolagets ████ största kunder har en mycket låg riskprofil förändrar därmed inte heller Länsstyrelsens bedömning.

Länsstyrelsens bedömning, med hänsyn till betydelsen av att kunder ska tilldelas riskprofiler, är att bolaget genom att inte tilldela, följa upp och vid behov ändra verklighetsanpassade riskprofiler i enlighet med vad som framgår av penningtvättslagen har löpt en risk för att bli utnyttjad för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Kundkännedom

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska ha dokumenterade och uppdaterade rutiner och riktlinjer när det gäller dess åtgärder för kundkännedom.¹² Rutinerna och riktlinjerna ska i relevanta delar vara riskbaserade. Det innebär att de ska vara utformade för att kunna hantera och motverka de risker som har identifierats i den allmänna riskbedömningen.¹³

Åtgärder för kundkännedom ska bland annat vidtas när en affärsförbindelse¹⁴ etableras. Om verksamhetsutövaren inte har en affärsförbindelse med kunden, ska åtgärder vidtas, (i) vid enstaka transaktioner som uppgår till ett belopp motsvarande 15 000 euro, (ii) vid transaktioner som understiger ett belopp motsvarande 15 000 euro och som verksamhetsutövaren inser eller borde inse har samband med en eller flera andra transaktioner och som tillsammans uppgår till minst detta belopp.¹⁵

Reglerna om åtgärder för kundkännedom innebär bland annat att verksamhetsutövaren ska identifiera sina kunder¹⁶ och ta reda på tillräckligt mycket om kunderna¹⁷ för att kunna bedöma och hantera de risker som varje kund innebär. Om det är fråga om en affärsförbindelse ska verksamhetsutövaren även begära information om affärsförbindelsens syfte och art. Syftet med informationen är att ge verksamhetsutövaren underlag för att bedöma risken som kan förknippas med kunden och hur kunden förväntas agera inom ramen för affärsförbindelsen. En sådan bedömning är nödvändig för att det ska vara möjligt att upptäcka avvikelser från kundens förväntade beteende.¹⁸

Verksamhetsutövaren ska löpande följa upp pågående affärsförbindelser i syfte att säkerställa att kännedomen om kunden är aktuell och tillräcklig för att motverka risken som kan förknippas med kunden.¹⁹ Den löpande uppföljningen innebär också krav på granskning för att upptäcka avvikande transaktioner och aktiviteter som kan utgöra misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism.

¹² 2 kap. 8 § första stycket penningtvättslagen.

¹³ Prop. 2016/17:173 s. 213.

¹⁴ 1 kap. 8 § 1 penningtvättslagen.

¹⁵ 3 kap. 4 § penningtvättslagen.

¹⁶ 3 kap. 7 § penningtvättslagen.

¹⁷ 3 kap. 7-8 §§, 10-11 §§ penningtvättslagen.

¹⁸ 3 kap. 12 § penningtvättslagen.

¹⁹ 3 kap. 13 § penningtvättslagen.

Datum
2021-10-15

Beteckning
209-54122-2020

Omfattningen av övervakningen och granskningen samt hur ofta denna ska ske beror på riskerna i affärsförbindelsen.²⁰

Närmare information om kundens ekonomiska situation bör begäras när det är motiverat av risken i affärsförbindelsen. Detsamma gäller närmare information om varifrån kundens ekonomiska medel kommer. Detta bör i regel bli aktuellt först om risken bedöms som hög, eller om sådan information behövs för att bedöma kundens riskfyllda eller avvikande aktiviteter och transaktioner.²¹ Samma information som vid bedömning av en affärsförbindelse ska begäras in även vid enstaka transaktioner som kan förknippas med hög risk. Detta eftersom verksamhetsutövaren i sådana fall måste vidta skärpta kundkännedomsåtgärder.

Om risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism bedöms som låg, får förenklade kundkännedomsåtgärder tillämpas. Bedöms däremot risken som hög ska skärpta åtgärder vidtas vilket kan avse inhämtande av ytterligare information om kundens affärsverksamhet eller ekonomiska situation och uppgifter om varifrån kundens ekonomiska medel kommer.²²

Verksamhetsutövaren får inte ingå eller upprätthålla en affärsrelation eller utföra en enstaka transaktion om denne inte har tillräcklig kännedom om kunden. Detta för att verksamhetsutövaren ska kunna hantera risken för penningtvätt och finansiering av terrorism som förknippas med kundrelationen och övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner.²³

Verksamhetsutövaren ska på ett föreskrivet sätt dokumentera²⁴ vidtagna åtgärder för kundkännedom samt bevara dokumentationen.²⁵ Verksamhetsutövaren ska vidare bevara handlingar och uppgifter i fem år om handlingarna och uppgifterna avser 1) åtgärder som har vidtagits för kundkännedom enligt 3 kap. och 4 kap. 2 § eller 2) transaktioner som genomförts med under inom ramen för affärsförbindelser eller vid enstaka transaktioner som omfattas av krav på åtgärder för kundkännedom enligt 3 kap. 4-6 §§ penningtvättslagen.²⁶ Tiden ska räknas från det att åtgärderna eller transaktionerna utfördes eller, i de fall då en affärsförbindelse har etablerats, affärsförbindelsen upphörde. Om en enstaka transaktion inte har genomförts till följd av misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism, ska tiden räknas från det att avståndet skedde.²⁷

²⁰ 4 kap. 1 § andra stycket penningtvättslagen.

²¹ Prop. 2016/17:173, s. 248.

²² 3 kap. 15-16 §§ penningtvättslagen.

²³ 3 kap. 1 § första stycket penningtvättslagen.

²⁴ 3 kap. 3 § andra och tredje styckena, 4 § andra och tredje styckena, 5 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 9 § andra stycket Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

²⁵ 3 kap. 12 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

²⁶ 5 kap. 3 § första stycket penningtvättslagen.

²⁷ 5 kap. 3 § andra stycket penningtvättslagen.

Datum
2021-10-15

Beteckning
209-54122-2020

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att bolaget, i avsaknad av en allmän riskbedömning, saknar förutsättningar för att ha användbara och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer för att motverka att det utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Av handlingarna som getts in i ärendet samt av de uppgifter som i övrigt framkommit i ärendet framgår sammanfattningsvis att bolaget saknar dokumenterade rutiner och riktlinjer för kundkännedom men menar, såsom det får förstås, att det praktiska tillvägagångssätt som används för att vidta kundkännedsåtgärder är följande. Kontrollera kundens identitet genom kopia av körkort, kontrollera vem som är huvudman för kunden genom kontroll mot bolagsverket, kontrollera syftet och arten av affärsförbindelsen, ta reda på information om kundens ekonomiska medel, kontrollera om kunden eller dennes huvudman är person i politiskt utsatt ställning (PEP) och om kunden är etablerad i ett land utanför EES. Vidare har uppgetts att bolaget har haft sina kunder i mellan till att bolaget upprättar kundernas deklarationer samt att och väsentliga avtal för finns. Bolaget uppgav därtill att exempel på vidtagna kundkännedsåtgärder avseende låg, normal och högrisk kunder saknas i bolaget. Med hänsyn till handlingarna i ärendet och vad som i övrigt framkommit bedömer Länsstyrelsen att dokumenterade rutiner och riktlinjer för kundkännedsåtgärder saknas i bolaget.

Bolaget har ombetts att inkomma med exempel på faktiskt vidtagna åtgärder för kundkännedom avseende bolagets tio största kunder. Denna begäran har bolaget besvarat genom att hänvisa till en bilaga med rubriken "Kundkännedom". Av denna framgår kundernas namn, organisationsnummer, adress samt vilka av ovan beskrivna tillvägagångssätt som använts för vidtagande av kundkännedsåtgärder för respektive kund. Bolaget har i denna del, efter samtal med Länsstyrelsen, även lämnat in ett antal kopior på bland annat bolagets största kunder samt registerutdrag ur Bolagsverket. Av handlingarna framgår inte om och i så fall hur vars kopierats företräder bolagets kunder. Det framgår inte heller när kontrollerna av identiteter utförts, vilket är en brist.

Av ovannämnda handlingar går att utläsa att av bolagets största kunder är och att resterande kunder är. Bolaget har menat att samtliga kunder som utgör har kontrollerats mot, såsom får förstås, Bolagsverkets register över verkliga huvudmän för att utreda vem som är verklig huvudman för kunden. Av de registerutdrag som lämnats in framgår att endast av och dess huvudmän kontrollerats mot Bolagsverket. Att någon motsvarande kontroll avseende bolagets kunder i form av har gjorts framgår inte av inlämnade handlingar. Att kontroll av om kunden har en verklig huvudman sker genom kontroll mot Bolagsverkets register över verkliga huvudmän skulle kunna vara tillräckligt då kunden är en juridisk person. En verksamhetsutövare är dock skyldig att

Datum
2021-10-15

Beteckning
209-54122-2020

kontrollera om kunden har en verklig huvudman även då kunden är en fysisk person²⁸.

Av handlingarna i ärendet framgår även att bolaget, gällande bolagets ■ största kunder, gjort bedömningen att samtliga dessa affärsförbindelsers syfte och art är att kunden ska kunna få tillgång till bolagets tjänster mot betalning, att kundernas medel kommer från ■ och ■ samt att ■ kund eller dess huvudman är PEP eller etablerad i ett land utanför EES. Hur dessa bedömningar gjorts framgår inte vilket är en brist.

Av handlingarna i ärendet framgår inte hur uppföljning av bolagets affärsförbindelser genomförs och på så sätt säkerhetsställer att kundkännedom är aktuell och tillräcklig inom bolaget. Bolaget har dock gett in ifyllda blanketter avseende ■ av bolagets ■ största kunder med rubriken "Utvärdering av befintligt uppdrag". Ingen av blanketterna är daterade. Av blanketten framgår att bolaget ska kryssa för "ja", "nej" eller "E/T" för nio olika frågeställningar. Av blanketten framgår att om det råder osäkerhet rörande tidigare mottagna uppgifter om klientens identitet och huruvida de är tillförlitliga eller tillräckliga, ska åtgärder för kundkännedom vidtas. Länsstyrelsen bedömer att de ingivna utvärderingarna inte talar om hur bolaget inhämtat kundernas uppgifter eller på vilket sätt uppgifterna vidare har bedömts och analyserats i förhållande till varje kund. Länsstyrelsen noterar även att det inte finns någon ifylld blankett rörande de ■ av bolagets ■ största kunder som utgör ■. I samtal med Länsstyrelsen den 27 maj 2021 har bolaget uppgett att blanketterna härrör sig till ■ kundrelationer och därför kan datera sig ■ tillbaka till tiden. Länsstyrelsen bedömer därför att blanketterna inte kan anses visa att bolaget vidtagit sådan uppföljning av affärsförbindelser som krävs enligt penningtvättsregelverket.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget uppgett sig sakna dokumenterade rutiner och riktlinjer för kundkännedom. Länsstyrelsens bedömning är därför att bolaget under tillsynsperioden saknat dokumenterade rutiner och riktlinjer för kundkännedom och att bolaget därmed brustit i att ha dokumenterade rutiner och riktlinjer för kundkännedomsåtgärder under tillsynsperioden. Rutinerna och riktlinjerna ska vara begripliga, situationsanpassade och tillämpbara så att bolaget och i förekommande fall dess anställda ska ha kännedom om vilka åtgärder som ska vidtas i olika situationer. Rutiner och riktlinjer ska användas för att hantera och motverka de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som bolaget har identifierat i sin allmänna riskbedömning.²⁹ Det bolaget uppgett i sina yttranden och i telefonsamtal med Länsstyrelsen ändrar därför inte myndighetens bedömning i denna del. Även om de uppgifter som framgår av bolagets yttrande och handlingar och de uppgifter som lämnats i telefonsamtal med Länsstyrelsen hade varit dokumenterade i bolaget utgör inte dessa tillräckliga rutiner och riktlinjer som avses i penningtvättsregelverket bland annat eftersom det inte

²⁸ 3 kap. 8 § första stycket penningtvättslagen, prop. 2016/17:173 s. 241.

²⁹ Prop. 2016/17:173 s. 212 ff.

framgår hur samtliga kontroller ska genomföras i praktiken. Att det föreligger [REDACTED] i bolaget förändrar inte heller Länsstyrelsens bedömning.

Länsstyrelsen vill här understryka vikten av bolagets skyldighet att upprätta och dokumentera rutiner och riktlinjer i bolaget för att kunna hantera och motverka riskerna med penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen vill även framhålla att skyldigheten att upprätta och dokumentera rutiner och riktlinjer för kundkännedom inte på något sätt påverkas av antalet anställda i verksamheten även om omfattningen och innehållet i bolagets rutiner och riktlinjer ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek, art och riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som identifierats i den allmänna riskbedömningen.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att bolaget inte uppfyller kraven enligt penningtvättsregelverket avseende rutiner och riktlinjer för kundkännedomsåtgärder. Inte heller uppfyller bolaget, i vart fall inte för de kunder vars kundkännedomsåtgärder ingått i Länsstyrelsens kontroll, kraven på att vidta kundkännedomsåtgärder i praktiken.

Underlåtenheten att upprätta lagenliga rutiner och riktlinjer samt vidta kundkännedomsåtgärder, har, enligt Länsstyrelsens bedömning, medfört en ökad risk för att bolaget utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen bedömer att bristerna rörande såväl underlåtenheten att upprätta rutiner och riktlinjer som underlåtenheten att vidta kundkännedomsåtgärder är synnerligen allvarliga.

Länsstyrelsen bedömer även att bolaget inte har beaktat förbud mot att ingå och upprätthålla affärsförbindelser om bolaget inte har tillräcklig kännedom om kunden. Utredningen i ärendet visar att bolaget trots avsaknad av åtgärder för att uppnå tillräcklig kundkännedom har upprätthållit samtliga affärsförbindelser som ingått i Länsstyrelsens granskning. Överträdelse av detta förbud bedömer Länsstyrelsen vara av synnerligen allvarlig art.

Bolagets anställda och uppdragstagare

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska se till att anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten och som utför arbetsuppgifter av betydelse för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism fortlöpande får relevant utbildning och information för att kunna fullgöra verksamhetsutövarens skyldigheter enligt denna lag.³⁰ Utbildningen och informationen ska utformas utifrån de risker som verksamhetsutövaren har identifierat i sin allmänna riskbedömning och ska anpassas efter de uppdateringar som görs av den allmänna riskbedömningen. Utbildningens innehåll och frekvens ska också anpassas utifrån de anställdas och uppdragstagarnas arbetsuppgifter och

³⁰ 2 kap. 14 § penningtvättslagen.

funktioner.³¹ Verksamhetsutövaren ska dokumentera utbildningar som genomförs. Av dokumentationen ska det framgå vad utbildningen innehåller, namnen på deltagarna samt datumet för utbildningen.³²

Verksamhetsutövaren ska ha rutiner och vidta de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten från hot eller fientliga åtgärder till följd av att de fullgör verksamhetsutövarens skyldigheter enligt penningtvättslagen.³³

Länsstyrelsens bedömning

Bolaget har i sitt yttrande den 17 november 2020, uppgett att bolaget saknar övriga, såsom det får förstås, anställda i redovisningsverksamheten utöver den som undertecknat yttrandet och att bolaget anlitar en uppdragstagare. Vidare har bolaget i samtal med Länsstyrelsen den 19 maj 2021 uppgett att verksamheten är uppdelad i flera verksamhetsgrenar varav enbart verksamheten avseende bokföring/redovisning omfattas av Länsstyrelsens tillsyn och att det endast är en person som ägnar sig åt detta verksamhetsområde.

Vad gäller utbildning av anställda har bolaget uppgett att den person som arbetat med den tillsynspliktiga delen av bolagets verksamhet deltagit i ett flertal kurser/utbildningar med inriktning mot penningtvätt under sin tid som revisor men att ingen extern utbildning genomförts under tillsynsperioden. Det saknas dock en föreskriven dokumentation för om och i sådana fall hur eventuella interna utbildningar genomförts. Länsstyrelsen vill här påpeka att utbildning i enlighet med penningtvättsregelverket ska avse relevanta delar av innehållet i gällande regelverk, verksamhetens allmänna riskbedömning, rutiner och riktlinjer samt information som ska underlätta att upptäcka misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolagets uppgifter avseende genomförda utbildningar är således inte tillräckliga för att uppfylla kraven enligt penningtvättsregelverket.

Länsstyrelsen konstaterar även att det i bolagets yttrande inte heller återfinns någon information om huruvida bolaget har rutiner och vidtar de åtgärder i övrigt som behövs för att skydda anställda, uppdragstagare och andra som på liknande grund deltar i verksamheten och som utför arbetsuppgifter av betydelse för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen utgår därför från att sådana saknas i bolaget. Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att bolaget saknar ovan nämnda rutiner och riktlinjer och att bolaget därigenom löper en ökad risk att bli utnyttjat för penningtvätt och finansiering av terrorism.

³¹ 2 kap. 8 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

³² 2 kap. 9 § Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

³³ 2 kap. 15 § första stycket penningtvättslagen.

Övervakning och rapportering

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska ha dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende övervakning och rapportering.³⁴ Verksamhetsutövaren ska övervaka pågående affärsförbindelser och bedöma enskilda transaktioner i syfte att upptäcka misstänkta aktiviteter och transaktioner.³⁵ Skärpta kundkännedomsåtgärder och andra nödvändiga åtgärder ska vidtas vid avvikelser eller misstänkta aktiviteter eller transaktioner för att bedöma om det finns skäligen grund att misstänka att det är fråga om penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att egendom annars härrör från brottslig handling.³⁶ Verksamhetsutövaren får inte etablera en affärsförbindelse eller utföra en transaktion om det finns misstanke om att produkter kommer att användas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.³⁷ Om det inte är möjligt att låta bli att utföra en misstänkt transaktion eller om ett avstående från att genomföra transaktionen sannolikt skulle försvåra utredningen får dock transaktionen genomföras.³⁸

Om verksamhetsutövaren har skäligen grund att misstänka penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att egendom härrör från brottslig handling ska detta rapporteras till Polismyndigheten (Finanspolisen).³⁹

Vidare ska verksamhetsutövaren på begäran av Polismyndigheten lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om penningtvätt eller finansiering av terrorism.⁴⁰ En verksamhetsutövare ska ha ett system för att snabbt och fullständigt kunna lämna uppgifter om huruvida verksamhetsutövaren under de senaste fem åren har haft en affärsförbindelse med en viss person och, om så skulle vara fallet, om förbindelsens art.⁴¹ Systemet för uppgiftslämning ska vara strukturerat och sökbart.⁴²

Länsstyrelsens bedömning

Bolaget har i sitt yttrande uppgett sig sakna dokumenterade rutiner och riktlinjer för övervakning och rapportering. Bolaget har dock uppgett att det, vid misstänksamhet för penningtvätt och finansiering av terrorism, gör en anmälan till Polismyndigheten. Vidare har bolaget i sitt yttrande avseende Länsstyrelsen begäran om bolagets dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende övervakning och rapportering gällande misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism hänvisat till en bilaga med rubriken "Kundkännedom". Länsstyrelsen konstaterar

³⁴ 2 kap. 8 § första stycket penningtvättslagen.

³⁵ 4 kap. 1 § första stycket penningtvättslagen.

³⁶ 4 kap. 2 § penningtvättslagen.

³⁷ 3 kap. 2 § och 3 § första stycket penningtvättslagen.

³⁸ 3 kap. 3 § andra stycket penningtvättslagen.

³⁹ 4 kap. 3 § penningtvättslagen.

⁴⁰ 4 kap. 6 § penningtvättslagen.

⁴¹ 4 kap. 7 § penningtvättslagen.

⁴² 4 kap. 1 § andra stycket Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

att bilagan innehåller diverse uppgifter om bolagets ■ största kunder men att ingen information om bolagets övervakning och rapportering återfinns i dokumentet.

Länsstyrelsen önskar inledningsvis framhålla att skyldigheten att upprätta och dokumentera rutiner och riktlinjer för övervakning och rapportering inte på något sätt påverkas av antalet anställda i verksamheten även om omfattningen och innehållet i dessa rutiner och riktlinjer ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek, art och riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som identifierats i den allmänna riskbedömningen.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget, enligt egna uppgifter, saknar dokumenterade rutiner och riktlinjer för övervakning och rapportering. Bolaget har därmed brustit i att ha dokumenterade rutiner och riktlinjer för övervakning och rapportering i enlighet med kraven som ställs på verksamhetsutövare i penningtvättsregelverket under den granskade perioden.

Det bolaget uppgett i sitt yttrande, det vill säga att bolaget vid misstänksamhet för penningtvätt och finansiering av terrorism gör en anmälan till Polismyndigheten, är inte en sådan rutin för rapportering eller övervakning som bolaget är skyldig att ha enligt penningtvättslagstiftningen varför bolaget inte heller kan anses ha uppfyllt kraven i praktiken. Av rutinen för övervakning och rapportering ska bland annat framgå hur bolaget upptäcker aktiviteter och transaktioner som avviker från vad man har anledning att räkna med och vilka åtgärder som med anledning av detta ska vidtas. Länsstyrelsen bedömer att avsaknad av sådana rutiner och riktlinjer är en synnerligen allvarlig överträdelse av penningtvättsregelverket och innebär att bolaget har löpt ökad risk för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Behandling av personuppgifter

Gällande bestämmelser

Verksamhetsutövaren ska ha dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende sina åtgärder för behandling av personuppgifter.⁴³ Verksamhetsutövaren ska bevara handlingar och uppgifter i fem år om handlingarna och uppgifterna avser 1) åtgärder som har vidtagits för kundkännedom enligt 3 kap. och 4 kap. 2 § eller 2) transaktioner som genomförts med under inom ramen för affärsförbindelser eller vid enstaka transaktioner som omfattas av krav på åtgärder för kundkännedom enligt 3 kap. 4-6 §§ penningtvättslagen.⁴⁴ Tiden ska räknas från det att åtgärderna eller transaktionerna utfördes eller, i de fall då en affärsförbindelse har etablerats, affärsförbindelsen upphörde. Om en enstaka transaktion inte har genomförts till följd av misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism, ska tiden räknas från det att avståendet skedde.⁴⁵ Efter en förfrågan från Polismyndigheten eller annan myndighet ska verksamhetsutövaren bevara uppgifter och handlingar

⁴³ 2 kap. 8 § första stycket penningtvättslagen.

⁴⁴ 5 kap. 3 § första stycket penningtvättslagen.

⁴⁵ 5 kap. 3 § andra stycket penningtvättslagen.

under en längre period än fem år. Den sammanlagda tiden som handlingarna och uppgifterna bevaras får inte överstiga tio år.⁴⁶ Information om att personuppgifter behandlas enligt 4 kap. 2, 3 eller 6 § och om att sådana uppgifter lagras enligt 3 eller 4 § får inte lämnas till kunden.⁴⁷ Den som är verksam hos verksamhetsutövare får inte obehörigen röja att vissa personuppgifter behandlas och att sådana uppgifter bevaras.⁴⁸

Länsstyrelsens bedömning

Bolaget har i sitt yttrande till Länsstyrelsen den 17 november 2020 uppgett sig sakna rutiner och riktlinjer avseende bolagets åtgärder för behandling av personuppgifter. Av yttrandet framgår dock att personuppgiftsbiträdesavtal är upprättade inom bolaget. Länsstyrelsen bedömer att uppgiften om att bolaget upprättar personuppgiftsbiträdesavtal inte innebär att bolaget har upprättat och dokumenterat sådana rutiner och riktlinjer avseende bolagets åtgärder för behandling av personuppgifter som krävs enligt penningtvättsregelverket.

Vidare har bolaget i sitt svar avseende Länsstyrelsen begäran om bolagets dokumenterade rutiner och riktlinjer avseende behandling av personuppgifter hänvisat till en bilaga med rubriken "Kundkännedom". Länsstyrelsen konstaterar att bilagan innehåller diverse uppgifter om bolagets ■■■ största kunder men att ingen information om bolagets hantering av personuppgifter återfinns i dokumentet.

Val av ingripande

Gällande bestämmelser

Vid en överträdelse får tillsynsmyndigheten ingripa mot en verksamhetsutövare genom att utfärda ett föreläggande om att göra rättelse eller, vid överträdelser som inte är ringa, genom ett beslut om sanktionsavgift. Om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk får tillsynsmyndigheten förelägga verksamhetsutövaren att upphöra med verksamheten.⁴⁹ Länsstyrelsens förelägganden får förenas med vite.⁵⁰

Vid valet av ingripande ska tillsynsmyndigheten ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.⁵¹ Omständigheter som anges i 7 kap. 13 § första stycket penningtvättslagen är typiskt relevanta och kan påverka bedömningen i både försvårande och förmildrande riktning.⁵²

⁴⁶ 5 kap. 4 § penningtvättslagen.

⁴⁷ 5 kap. 7 § penningtvättslagen.

⁴⁸ 5 kap. 11 § första stycket penningtvättslagen.

⁴⁹ 7 kap. 11 § penningtvättslagen.

⁵⁰ 7 kap. 24 § penningtvättslagen.

⁵¹ 7 kap. 13 § första stycket penningtvättslagen.

⁵² Prop. 2016/17:173 s. 554 f.

I försvårande riktning ska det beaktas om verksamhetsutövaren tidigare har begått en överträdelse.⁵³

I förmildrande riktning ska det beaktas om (1) verksamhetsutövaren i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat tillsynsmyndighetens utredning, och (2) om verksamhetsutövaren snabbt upphört med överträdelsen sedan den anmälts till eller påtalats av tillsynsmyndigheten.⁵⁴

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har inom ramen för tillsynen undersökt hur bolaget efterlever kraven i penningtvättsregelverket. Länsstyrelsens utredning visar att bolaget har brustit när det gäller samtliga delar av penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen konstaterar att bolaget saknar allmän riskbedömning som kan läggas till grund för verksamhetens rutiner och riktlinjer och övriga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Därtill saknar bolaget samtliga rutiner och riktlinjer för att motverka risken att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Sammantaget har Länsstyrelsens granskning visat att bolaget inte uppfyller kraven enligt penningtvättsregelverket i någon del.

Länsstyrelsens tillsyn av bolaget har visat att ovan angivna brister föreligger. Överträdelserna av penningtvättsregelverket är till övervägande del synnerligen allvarliga och har pågått under en längre tid. Detta innebär att bolaget löpt ökad risk att utnyttjas av penningtvätt och finansiering av terrorism. Den förhöjda risken har förlegat sedan åtminstone den 1 juli 2018 till och med, i vart fall, den 10 september 2020. Länsstyrelsens bedömning är att överträdelserna har medfört en avsevärd ökning av risken för att verksamheten kan bli utnyttjad för penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolaget har även, genom att inte ha följt penningtvättsregelverket, främjat osund konkurrens på marknaden.

I förmildrande riktning ska vägas in om bolaget i väsentlig mån har underlättat Länsstyrelsens utredning. Av förarbetena till penningtvättslagen framgår att det bör krävas att verksamhetsutövaren självant för fram viktig information som myndigheten inte redan förfogar över.⁵⁵ Därtill ska hänsyn tas till om bolaget snabbt har upphört med överträdelsen sedan den anmälts eller påtalats av tillsynsmyndigheten. Några skäl i förmildrande riktning har enligt Länsstyrelsens bedömning inte framkommit.

Med beaktande av de sammantagna omständigheterna i ärendet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett ingripande ska ske genom ett beslut om sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Gällande bestämmelser

Sanktionsavgiften för en verksamhetsutövare som är en juridisk person ska som högst fastställas till det högsta av (1) två gånger den vinst som

⁵³ 7 kap. 13 § andra stycket penningtvättslagen.

⁵⁴ 7 kap. 13 § tredje stycket penningtvättslagen.

⁵⁵ Prop. 2016/17:173 s. 555.

Datum
2021-10-15

Beteckning
209-54122-2020

verksamhetsutövaren gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller (2) ett belopp i kronor motsvarande en miljon euro.⁵⁶ Särskild hänsyn ska tas till de förmildrande och försvårande omständigheterna som framgår av 7 kap. 13 § penningtvättslagen samt till den juridiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av överträdelsen.⁵⁷

Länsstyrelsens bedömning

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till den juridiska personens finansiella ställning. Med finansiell ställning avses exempelvis bolagets årsomsättning.⁵⁸ Enligt penningtvättslagen får sanktionsavgiften bestämmas till mellan 5 000 kronor och 1 miljon euro, som nu motsvarar cirka 10 100 000 kronor. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.⁵⁹

Länsstyrelsens granskning har visat att bolaget saknat en adekvat och verksamhetsanpassad allmän riskbedömning. Bolaget har heller inte haft de rutiner och riktlinjer som ska finnas i verksamheten enligt penningtvättsregelverket under den granskade perioden. Länsstyrelsen har vidare bedömt att överträdelserna i väsentliga delar varit av synnerligen allvarlig art. Detta med beaktande av att bolaget i avsaknad av en allmän riskbedömning och de rutiner och riktlinjer som penningtvättsregelverket kräver att verksamhetsutövare ska ha på plats saknat förutsättningar för att kunna förebygga, upptäcka och rapportera penningtvätt eller finansiering av terrorism. Bolaget har trots det upprätthållit samtliga granskade affärsrelationer. Därigenom har bolaget heller inte iakttagit penningtvättslagens förbud mot att inleda eller upprätthålla affärsförbindelser som gäller så länge tillräcklig kundkännedom inte uppnåtts.

Under räkenskapsåret 20180101-20181231 uppgick bolagets årsomsättning till cirka 1,065 miljoner kronor. Under räkenskapsåret 20190101-20191231 uppgick bolagets årsomsättning till cirka 1,419 miljoner kronor och under räkenskapsåret 20200101-20201231 uppgick bolagets årsomsättning till cirka 926 000 kronor. Bolaget har i yttrande till Länsstyrelsen uppgett att endast en del av verksamheten faller under myndighetens tillsyn och att den tillsynspliktiga verksamheten omsättningsmässigt och årligen stått för 263 000 kronor. Länsstyrelsen har inte skäl att ifrågasätta dessa uppgifter.

Länsstyrelsen har konstaterat att bristerna i efterlevnaden av penningtvättsregelverket i flera väsentliga delar är av synnerligen allvarlig art. Bolaget har saknat en allmän riskbedömning och de rutiner och riktlinjer som krävs enligt penningtvättsregelverket och trots det ingått/upprätthållit samtliga affärsrelationer som granskats. Bolaget har därmed löpt ökad risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. De konstaterade bristerna ligger inom bolagets kontroll och har funnits i bolaget under hela den granskade perioden.

⁵⁶ 7 kap. 14 § första stycket penningtvättslagen.

⁵⁷ 7 kap. 16 § penningtvättslagen.

⁵⁸ Prop. 2016/17:173 s. 410-411; Prop. 2013/14:228 "Förstärkta kapitaltäckningsregler" s. 240.

⁵⁹ Prop. 2016/17:173 s. 357.

Sammantaget är detta omständigheter som enligt Länsstyrelsens mening talar i försvårande riktning vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek.

Den eventuella vinst som bolaget kan ha gjort till följd av överträdelser av penningtvättsregelverket går inte att fastställa. Länsstyrelsen beaktar även att bolagets bristande regelefterlevnad kan ha inneburit fördelar för bolaget jämfört med konkurrenter som följt penningtvättsregelverket och därigenom lagt både tid och resurser på att efterleva regelverket. Länsstyrelsen har vid sanktionsavgiftens bestämmande även vägt in bolagets storlek och art samt övriga relevanta omständigheter.

Vid en samlad bedömning av överträdelsernas karaktär och med hänsyn till bolagets årsomsättning, hänförlig den tillsynspliktiga verksamheten, och finansiella ställning bestämmer Länsstyrelsen sanktionsavgiften till 7000 kronor.

Länsstyrelsen erinrar om följande

Tillsynsärendet avslutas genom detta beslut. Skyldigheten att ha upprättade, uppdaterade riskbedömningar och rutiner och riktlinjer kvarstår. Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvättsregelverket genom nya tillsynsåtgärder.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § första stycket 18 och 19, 2 kap. 1-3 §§, 8 §, 14-15 §§, 3 kap. 1 § första stycket, 2-4 §§, 7-14 §§, 16-17 §§, 19-20 §§, 4 kap. 1-3 §§, 6-7 §§, 9 §, 5 kap. 1-8 §§, 11 §, 7 kap. 1 första stycket, 10 §, 11 § första stycket, 13-14 §§, 16 §, 21 §, 25 § andra stycket lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- 16 § första och andra styckena förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- 1 kap. 1 §, 2 kap. 2 §, 4-6 §§, 8-10 §§, 3 kap. 2-7 §§, 9 §, 12 §, 4 kap. 1 §, 5 kap. 1-2 §§, Länsstyrelsen i Stockholms läns föreskrifter och allmänna råd (01FS 2019:53) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Beslutet kan överklagas

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad chef för enheten för tillsyn Karin Hultman med jurist Elin Ramos som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist Frida Berglund medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför nammunderskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Bilaga 1

Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka ert skriftliga överklagande till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras, samt
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 54122-2020.